

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра терапії, фармакології, клінічної діагностики та хімії

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

Ветеринарний бізнес та підприємництво
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Ветеринарна медицина»
за спеціальністю 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Розробник:

Нечипоренко В.В., к.с.-г.н, доцент

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри	протокол від 08.06.2021. № 15
Терапії, фармакології, клінічної діагностики та хімії	Завідувач кафедри <u>д.вет.н, професор Улько Л.Г.</u>

Погоджено:

(підпис)

Гарант освітньої програми

Фотіна Т.І.
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис) Нечипоренко О.Л.
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана:

(підпис) Скляр О.І. (додається)
(ПІБ)

(підпис) Шкромада О.І. (додається)
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Г. Баранік
(підпис) (Г. Баранік)
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 23.07. 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ					
1.	Назва ОК	ОК 16. Ветеринарний бізнес та підприємництво			
2.	Факультет/кафедра	Ветеринарної медицини / Терапії, фармакології, клінічної діагностики та хімії			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Ветеринарна медицина / 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-			
6.	Семестр та тривалість вивчення	5 семестр, 18 тижнів			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	3			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
9.	5- Семестр	4	4	-	82
10.	Мова навчання	українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Нечипоренко Валентина Володимирівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент			
11.1	Контактна інформація	Тел. 0950982757 E-mail: ne_va@ukr.net https://eim.snau.edu.ua/kafedri/marketingu-ta-logistiki/sklad-kafedri/nechiporenko-valentina-volodimirivna/			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент пов'язаний із загальним цілями ОП та охоплює аспекти формування у сучасного фахівця лікаря ветеринарної медицини глибоких теоретичних знань з питань вивчення основ ветеринарного бізнесу та управління підприємствами з конструювання, виробництва, реалізації і використання ветеринарних препаратів відповідно до вимог міжнародних стандартів. Навчає практики управляти людськими і матеріальними ресурсами, а також епізоотичним, інфекційним та патологічними процесами в умовах відносно-стабільного ветеринарного благополуччя та виникнення екстремальних епізоотичних ситуацій. Дає змогу освоїти основи інформаційної та комунікаційної діяльності та зв'язків з громадськістю в системі діяльності підприємств галузі.			
13.	Мета освітнього компонента	Підготовка висококваліфікованих фахівців, які здатні вирішувати складні питання пов'язані з управлінням ветеринарними організаціями, підприємствами, започаткування власної справи, організації маркетингової діяльності, яка спрямована на задоволення потреб ветеринарної медицини і власників тварин у ветеринарних товарах та послугах.			

14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на ОК 4. Громадянська освіта ОК 17. Маркетинговий менеджмент у ветеринарній медицині Освітній компонент є основою для ОК 37 Організація ветеринарної справи та національне і міжнародне ветеринарне законодавство ОК 39 Системи управління безпекою харчових продуктів та кормів
15.	Політика академічної доброчесності	Здобувачам пояснюють цінність набуття нових знань; цінність та функції академічної доброчесності; повідомляють про неприпустимість плагіату, заохочують до самостійного виконання навчальних завдань, коректного посилання на джерела інформації у разі запозичення наукових матеріалів. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Пимьмові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: Академічний плагіат – оцінка 0, повторне виконання завдання. Академічне шахрайство (списування, обман, видавання кимось виконаної роботи за власну) – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання повторне виконання несамотійно виконаної роботи з новими вихідними даними; Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=4368

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹						Як оцінюється РНД
	ПРН 2	ПРН 7	ПРН 10	ПРН 12	ПРН 16	ПРН 18	
ДРН 1. Знати основи управління ветеринарними організаціями і підприємствами різних форм	+		+				– опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань

<p>власності; механізми управління епізоотичними, інфекційними, фізіологічними та патологічними процесами; методи та засоби управління людськими, фінансовими, матеріально-технічними, технологічними та інформаційними ресурсами; засади формування механізмів ефективного управління, оцінки результативності діяльності підприємств, інноваціями, здоров'ям тварин, якістю і безпекою продуктів тваринного походження;</p> <p><i>Підготувати</i> ветеринарні, організаційні та фінансові документи, які необхідні для створення і ефективного функціонування комерційних ветеринарних організацій; <i>визначати</i> потреби у ресурсах для здійснення підприємницької ветеринарної діяльності; <i>формувати</i> системи виробництва, постачання і використання ветеринарних препаратів; за матеріалами комплексного вивчення ринку ветеринарних товарів та послуг.</p>						<p>– виконання розрахункових вправ на практичних заняттях</p> <p>– виконання завдань самостійної роботи, самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу)</p>
<p>ДРН 2. <i>Знати:</i> особливості функціонування сучасного ринку ветеринарних товарів та послуг; сутність маркетингу як філософії бізнесу, сфери діяльності і функції управління; товарну, цінову і комунікаційну політику підприємств у ветеринарній медицині; організацію і контроль маркетингової діяльності. <i>Проводити</i> сегментацію ринку ветеринарних товарів та послуг; <i>оцінювати</i> ефективність засобів просування товарів та послуг на ринок; <i>комунікувати</i> із клієнтами-споживачами ветеринарних послуг <i>розробляти</i> бізнес-план.</p>		+		+	+	<p>– опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань</p> <p>– виконання розрахункових вправ на практичних заняттях</p> <p>– виконання завдань самостійної роботи, самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу)</p>
<p>ДРН 3. <i>Знати</i> основи підприємницької діяльності, спрямованої на створення конкурентоспроможних видів тваринницької продукції та надання послуг відповідно до умов ринку; організацію фінансів і кредитування підприємств; систему оподаткування підприємств. <i>Організувати</i> виконання</p>	+	+			+	<p>– опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань</p> <p>– виконання розрахункових вправ на практичних заняттях</p> <p>– виконання завдань самостійної роботи, самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної</p>

договірних зобов'язань щодо виробництва та реалізації різних видів продукції і надання послуг; <i>створювати</i> спільне підприємство з виробництва тваринницької продукції;						роботи (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу) підсумковий контроль – комп'ютерне тестування
ДРН 4. <i>Знати</i> нормативно-правову базу підприємництва; принципи організації і створення бізнесу на базі приватної і державної форм власності; організаційно-правові основи створення спільних підприємств, зокрема в тваринництві та їх діяльності. <i>Планувати</i> надходження коштів та їх витрати; <i>складати</i> зведений балансовий звіт; <i>складати</i> заяву на одержання кредиту, договір застави, поручительство; <i>складати</i> очікувану декларацію про прибутки підприємства; <i>визначити</i> економічну ефективність бізнесу спеціалізованою на виробництві різних видів продукції тваринництва.	+		+		+	– опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань – виконання розрахункових вправ на практичних заняттях – виконання завдань самостійної роботи, самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу)

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ²	
	Аудиторна робота		Самостійна робота		
	Лк	П.з / семін. 3	Лаб. з.		
Тема 1 Поняття і роль бізнесу та підприємництва у ветеринарній медицині. Створення власної справи ветеринарного лікаря-підприємця	2	2		10	[1, 3, 7, 8, 10, 12]
Тема 2. Правові основи ветеринарного підприємництва. Права і обов'язки приватного лікаря ветеринарної медицини				10	[1, 2, 4, 5, 8, 14]
Тема 3. Порядок державної реєстрації ветеринарного лікаря-підприємця (фізичної особи) та закладу ветеринарної медицини (юридичної особи).				12	[1, 3, 5, 8, 9, 13]

Організаційно-правові форми ветеринарного бізнесу					
Тема 4. Організація господарської діяльності лікаря-підприємця. Договірні відносини у діяльності лікаря-підприємця				10	[3, 5, 6, 7, 10, 11]
Тема 5. Власність ветеринарних фахівців, ветеринарних установ і організацій, оренда ветеринарного майна	2	2		10	[1, 4, 7, 8, 10, 12]
Тема 6. Облік, звітність, акти та планування у ветеринарній медицині				10	[2, 3, 6, 9, 10, 13]
Тема 7. Економіка ветеринарної справи. Ризики ветеринарного підприємництва маркетингу				10	[1, 3, 5, 8, 9, 14]
Тема 8. Організація господарської діяльності лікаря-підприємця				10	[1, 2, 9, 10, 14]
Всього	4	4		82	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1.	Розповідь теоретичних питань, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. Використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, застосування методу аналізу конкретних ситуацій (case-study), діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація). Демонстрація методик розрахунків виконання вправ на практичних заняттях, ілюстрація, спостереження.	2	Робота з книгою, конспектами лекцій, навчально-методичною літературою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів). Ознайомлення з інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи окремим питанням. Запам'ятовування теоретичного матеріалу, спостереження. На основі вивченого і опрацьованого матеріалу оформлення конспекту із самостійної роботи Виконання завдань самостійної роботи.	20

ДРН 2.	Розповідь теоретичних питань, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. Використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, застосування методу аналізу конкретних ситуацій (case-study), діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація). Демонстрація методик розрахунків виконання вправ на практичних заняттях, ілюстрація, спостереження.	2	Робота з книгою, конспектами лекцій, навчально-методичною літературою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів). Ознайомлення з інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи окремим питанням. Запам'ятовування теоретичного матеріалу, спостереження. На основі вивченого і опрацьованого матеріалу оформлення конспекту із самостійної роботи Виконання завдань самостійної роботи.	20
ДРН 3.	Розповідь теоретичних питань, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. Використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, застосування методу аналізу конкретних ситуацій (case-study), діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація). Демонстрація методик розрахунків виконання вправ на практичних заняттях, ілюстрація, спостереження.	2	Робота з книгою, конспектами лекцій, навчально-методичною літературою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів). Ознайомлення з інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи окремим питанням. Запам'ятовування теоретичного матеріалу, спостереження. На основі вивченого і опрацьованого матеріалу оформлення конспекту із самостійної роботи Виконання завдань самостійної роботи.	22
ДРН 4.	Розповідь теоретичних питань, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. Використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, застосування методу аналізу конкретних ситуацій (case-study), діалогове навчання,	2	Робота з книгою, конспектами лекцій, навчально-методичною літературою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів). Ознайомлення з	20

	співробітництво студентів (кооперація). Демонстрація методик розрахунків виконання вправ на практичних заняттях, ілюстрація, спостереження.		інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи окремим питанням. Запам'ятовування теоретичного матеріалу, спостереження. На основі вивченого і опрацьованого матеріалу оформлення конспекту із самостійної роботи Виконання завдань самостійної роботи.	
--	---	--	---	--

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тематичне опитування, оцінка рівня знань	40 балів / 40%	Щотижня
2.	Виконання вправ на практичних заняттях	30 балів / 30%	Згідно з розкладу
3.	Виконання завдань самостійної роботи, самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу)	15 балів / 15%	Згідно графіку здачі модулів
4.	Комп'ютерне тестування (тести множинного вибору)	15 балів/15%	Згідно графіку

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ³	Незадовільно <20 балів	Задовільно 21-30	Добре 31-39 балів	Відмінно ⁴ 40 балів
Тематичне опитування, оцінка рівня знань	Студент може відтворити тільки окремі фрагменти з курсу.	Студент має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано

³ Зазначити компонент сумативного оцінювання

⁴ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

			типових практичних завдань, але допускає окремі неточності	приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях.
	<i><10 балів</i>	<i>11-20</i>	<i>21-29 балів</i>	<i>30 балів</i>
Виконання вправ на практичних заняттях	Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.	З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи	Студент засвоїв основний матеріал, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає незначну кількість неточностей	Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної дисципліни знань та умінь
	<i><5 балів</i>	<i>5-8</i>	<i>8-14 балів</i>	<i>15 балів</i>
Виконання завдань самостійної роботи, самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу)	Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні. Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час індивідуальних / контрольних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими	Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними.	При виконанні індивідуальних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усний зворотній зв'язок після вивчення тем 1-3, 4-8	3 тиждень
2.	Письмовий зворотний зв'язок тем 1-3	Протягом 1 тижня після складання
3.	Тестування після вивчення тем 4-8	8 тиждень
4.	Проміжний контроль	Згідно графіку
5.	Поточний контроль (тестування, узагальнення балів)	18 тиждень
6.	Письмовий зворотній зв'язок від викладача після перевірки конспекту із самостійного вивчення дисципліни.	Протягом 1 тижня, після виконання

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Бусол В.О. та ін. Організація ветеринарної справи. К. 2005.- 252с.
2. Варналій З. Основи підприємництва: Навчальний посібник. 3-тє вид., виправл. і доп.. К.: Знання-Прес, 2006. 350с.
3. Виноградська А. Основи підприємництва: Навч. посіб. - 2-е вид., перероб. і доп.. К.: Кондор, 2005. 540с.
4. Ларіна Я.С., Мочерний С.В. та ін. Основи бізнесу: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2009. 384с.
5. Дратвер Б., Пасічник Н., Закатнов Д. та ін. Основи підприємницької діяльності: Навчальний посібник. Кіровоград, 2004. 223с.

6.2. Методичне забезпечення

6. Навчально – методичний комплекс з дисципліни «Ветеринарний бізнес та підприємництво» на платформі MOODLE
7. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point;
8. Нормативна документація в галузі ветеринарної медицини (вітчизняне : Законодавство ветеринарної медицини; документи МЄБ і ВООЗ в галузі інфекційної патології тварин і людей).

6.3. Додаткові джерела

9. Дробот В.І., Мартянов В.П., Соловйов М.Ф. та ін. Бізнес-план розвитку сільськогосподарського підприємства: Навчальний посібник. К.: Мета, 2003. 336 с.
10. Виноградська А.М. Технологія комерційного підприємництва: Навчальний посібник. К.: ЦНД, 2006. 760 с.
11. Карлін М.І. Правові основи підприємництва: Навч. посібник. 2-е вид., випр. і доповн. К.: Кондор, 2006. 368 с.
12. Максимова Н.О. Оподаткування підприємств: Навч. посібник. Суми: Довкілля, 2005. 331 с.
13. Мочерний С.В., Устинко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. К.: ВЦ «Академія», 2003. 280 с.
14. Ільчук М.М., Іщенко Т.Д., Збарський В.К. та ін. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу: Навч. посібник; За ред. М.М.Ільчука. К.: Вища освіта, 2002. 398 с.

6.3. Програмне забезпечення

- Microsoft PowerPoint – візуалізація даних Microsoft Power BI – аналітика та візуалізація даних

- Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;
- Система дистанційного навчання і контролю Moodle
- Платформи «ZOOM»; «Viber»; «Facebook».

Рецензія на Робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи ОП _____

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		

Рецензент (викладач кафедри) _____

(назва)

(посада, ПІБ)

(підпис)